

OBSAH

I	ÚVOD	19
1	Hlas a jeho význam (<i>J. Dršata</i>).....	20
1.1	Hlas v komunikaci a dějinách	20
1.2	Foniatrie a její vývoj	20
II	KLINICKÁ ANATOMIE A FYZIOLOGIE HLASOTVORNÉHO ÚSTROJÍ	23
2	Anatomie hlasotvorného ústrojí (<i>V. Chrobok, M. Kučera, M. Frič</i>)	24
2.1	Hlasotvorné ústrojí	24
2.2	Skelet hrtanu a jeho spojení	29
2.3	Svaly hrtanu.....	32
2.4	Inervace hrtanu	35
2.5	Cévní a lymfatické zásobení hrtanu	37
2.6	Zevní krk	38
2.7	Rezonanční prostory	39
2.8	Dolní cesty dýchací	40
3	Fyziologie a funkce hrtanu (<i>M. Frič, M. Kučera, J. Vydrová, J. Švec</i>)..	42
3.1	Funkce hrtanu	42
3.2	Hlasotvorba (fonace)	43
3.3	Vývoj hlasu.....	50
III	VYŠETŘENÍ HLASU	55
4	Anamnéza, symptomatologie a základní vyšetření (<i>J. Dršata</i>)	56
4.1	Foniatrická anamnéza.....	56
4.2	Symptomatologie onemocnění hlasu.....	57
4.3	Otorinolaryngologické vyšetření	62
5	Optická vyšetření (<i>J. Švec, J. Dršata, R. Holý</i>)	64
5.1	Laryngoskopie	64
5.2	Laryngostroboskopie	68
5.3	Vysokorychlostní vyšetření hlasivek	69

6	Akustické metody vyšetření hlasu (<i>M. Frič, J. Dršata</i>)	74
6.1	Poslechové hodnocení hlasu.....	75
6.2	Analýza periodicity hlasu.....	76
6.3	Vyšetření hlasového pole.....	76
6.4	Spektrální analýza hlasu.....	78
6.5	Multidimenzionální analýza hlasu.....	80
6.6	Testy hlasové zátěže	82
7	Ostatní metody vyšetření hlasu (<i>M. Frič, J. Dršata, J. Švec, L. Černý</i>) ...	84
7.1	Aerodynamická vyšetření.....	84
7.2	Elektrofyzilogická vyšetření.....	86
7.3	Psychometrická hodnocení hlasu	88
7.4	Pomocná vyšetření u chorob hlasu.....	89
8	Vyšetření uměleckého hlasu (<i>J. Vydrová</i>)	91
8.1	Profesionální a umělecký hlas.....	91
8.2	Popis zpěvního hlasu	92
8.3	Specifika vyšetření uměleckého hlasu	94
IV	LÉČBA HLASOVÝCH PORUCH	101
9	Hlasová rehabilitace a reedukace (<i>M. Kučera</i>).....	102
9.1	Terminologie hlasové rehabilitace.....	102
9.2	Plán individuální reedukace	104
9.3	Držení těla – postoj	108
9.4	Nácvik správného dýchání	108
9.5	Hlasová cvičení	109
9.6	Tělesná cvičení	114
9.7	Psychoterapeutické hledisko hlasové reedukace.....	115
9.8	Alternativní a doplňující techniky užívané při hlasové terapii.....	115
10	Hlasová výchova (<i>M. Obešlová, J. Vydrová, J. Marková, R. Szymiková</i>) ...	119
10.1	Hlasová pedagogika.....	119
10.2	Hlasová hygiena	119
10.3	Kultivace hlasu a hlasová výchova	122
10.4	Zpěvní výchova a pěvecké styly	127
11	Fyzikální léčba a balneoterapie (<i>J. Vrabec, J. Dršata</i>).....	129
11.1	Inhalační léčba.....	129
11.2	Léčebná rehabilitace	129

11.3	Lázeňská léčba (balneoterapie)	130
12	Psychoterapie u hlasových poruch (<i>M. Halíř</i>)	133
12.1	Problém pojmu „psychogenní“	133
12.2	Psychoterapeutické směry	133
12.3	Hlasový orgán z psychologického pohledu.....	134
12.4	Východiska psychoterapeutické léčby	135
13	Medikamentózní léčba ve foniatrii (<i>J. Dršata</i>).....	137
13.1	Systémová medikace	137
13.2	Lokální léčba ve foniatrii	138
13.3	Individuálně připravované léky.....	138
14	Obecné principy chirurgické léčby hlasových poruch (<i>V. Chrobok, A. Pellant, J. Praisler, M. Zábrodský, B. Lorenc</i>)	140
14.1	Základní pojmy a dělení.....	140
14.2	Direktní laryngoskopie	142
14.3	Chirurgie benigních lézí hlasivek.....	145
14.4	Chirurgie kostry hrtanu.....	145
14.5	Endoskopické chordektomie	151
V	ORGANICKÉ PORUCHY HLASU	157
15	Vývojové vady (<i>J. Dršata</i>)	158
15.1	Vývojové vady hrtanu	158
15.2	Vývojové poruchy spojené s poruchou hlasu	158
16	Traumatická poškození hlasu (<i>J. Dršata</i>)	160
16.1	Akutní fonotrauma.....	160
16.2	Iatrogenní léze hlasivek.....	161
16.3	Úrazy hrtanu	162
17	Zánětlivá onemocnění hrtanu (<i>J. Dršata, J. Vydrová, K. Zeleník, P. Komínek, J. Dubová</i>)	163
17.1	Akutní zánětlivá onemocnění hrtanu.....	163
17.2	Chronická zánětlivá onemocnění hrtanu	167
17.3	Extraezofageální reflux a onemocnění hlasu	171
18	Benigní hrtanové léze (<i>J. Dršata, J. Vydrová, V. Chrobok</i>)	180
18.1	Hlasivkový polyp.....	181

18.2	Hlasivkové uzlíky	182
18.3	Hlasivkový vřed a granulom	186
18.4	Subepiteliální léze hrtanu	187
18.5	Sulcus glottidis	192
18.6	Laryngokéla	193
19	Onkologická problematika ve foniatrii (<i>I. Šebová, J. Dršata, M. Zábrodský</i>)	195
19.1	Hrtanové prekancerózy a suspektní nálezy	195
19.2	Maligní nádory horních cest dýchacích a polykacích	201
VI	FUNKČNÍ PORUCHY HLASU (FUNKČNÍ DYSFONIE)	217
20	Podstata funkčních poruch hlasu (<i>M. Kučera</i>)	218
20.1	Definice funkční hlasové poruchy	218
20.2	Klasifikace funkčních hlasových poruch	218
21	Poruchy hybnosti hlasivek (<i>J. Dršata</i>)	220
21.1	Artrogenní poruchy hybnosti hlasivek	220
21.2	Myogenní poruchy hlasivek	223
21.3	Neurogenní poruchy hybnosti hlasivek	224
21.3	Poruchy hlasu při primárně neurologických onemocněních	234
22	Poruchy hlasového napětí (<i>M. Kučera, J. Dršata</i>)	235
22.1	Hyperkinetická dysfonie	233
22.2	Hypokinetická dysfonie, hlasová nedostatečnost	237
22.3	Hormonálně a farmakologicky podmíněné poruchy hlasu	238
23	Psychogenní poruchy hlasu (<i>M. Kučera, J. Dršata, V. Chrobok</i>)	242
23.1	Psychiatrická problematika ve foniatrii	242
23.2	Hlasové poruchy neurotického charakteru	243
23.3	Poruchy mutace (mutační dysfonie)	247
23.4	Transsexualismus	248
VII	ONEMOCNĚNÍ HLASU SPOJENÁ S PROFESÍ A UMĚLECKÝM PROJEVEM	253
24	Poruchy uměleckého hlasu (<i>J. Vydrová</i>)	254
24.1	Onemocnění v oblasti rezonančních prostor	254
24.2	Laryngitidy hlasových profesionálů	256

24.3	Organická onemocnění hlasivek.....	258
24.4	Funkční poruchy	262
24.5	Hlasový klid u zpěvních a mluvních hlasových profesionálů	263
25	Profesionální onemocnění hlasu a posudková hlediska <i>(J. Chaloupka)</i>	265
25.1	Indikace k vyšetření na středisku NzP	265
25.2	Hlasová porucha jako nemoc z povolání	266
25.3	Intoxikace dráždivými plyny.....	267
25.4	Karcinom hrtanu jako profesní onemocnění	267
25.5	Posudkové a medicínsko-právní aspekty hlasových poruch.....	268
VIII	OŠETŘOVATELSTVÍ VE FONIATRII	271
26	Ošetrovatelská péče ve foniiatrii a fonochirurgii <i>(A. Pellant, V. Chrobok, J. Škvrňáková, J. Praisler)</i>	272
26.1	Povinnosti sestry v rámci ambulantní foniatrické péče	273
26.2	Povinnosti a úkoly sestry v rámci foniatrické, fonochirurgické a otochirurgické léčby u hospitalizovaných nemocných	275
26.3	Ošetrovatelské diagnózy.....	276
IX	ZÁVĚR	279
27	Poučení pro praxi <i>(J. Dršata, V. Chrobok)</i>	280
27.1	Anatomie a fyziologie	280
27.2	Diagnostika.....	281
27.3	Léčba hlasových poruch.....	282
27.4	Organická onemocnění hlasu	283
27.5	Onkologická problematika ve foniiatrii	283
27.6	Funkční onemocnění hlasu.....	284
27.7	Onemocnění hlasových profesionálů	284
X	PŘÍLOHY	285
	Slovníček základních pojmů <i>(P. Štrympl, A. Menšíková)</i>	288
	Slovníček jmen <i>(P. Schwarz, P. Matoušek)</i>	298
	Doporučená literatura	305
	Seznam tabulek.....	306

Seznam obrázků.....	307
Seznam použitých zkratk (J. Dršata)	310
O autorech.....	311
Rejstřík.....	315